

MĂRĂȘTI

OFENSIVA PENTRU ROMÂNIA MARE

de Cristian NEGREA

LA 11 IULIE 2017, ORA 3.50, ÎN POLIGOANELE DE LA CINCU, LASMĂRDAN ȘI BABADAG ANIMĂȚIA CREȘTE. MILITARIII BRIGĂZII 8 LAROM "ALEXANDRU IOAN CUZA" ȘI A REGIMENTULUI 285 ARTILERIE "VLAICU VODĂ" SE AGITĂ PE LĂNGĂ HESELE DE ARTILERIE ȘI LANSA TOARELE DE RACHETE. O VOCE PUTERNICĂ: "PENTRU GLORIA DEPLINĂ, PENTRU Cei CARE ACUM O SUTĂ DE ANI AU PLECĂT LA ATAC PE DEALUL MĂRĂȘTILOR, SALVE, FOCC!" O CLIPĂ MAITĂRĂZII, ÎNTUNERICUL ÎRUMPE ÎN CASCADE DE LUMINĂ, BUBUITURILE FIȘELOR DE ARTILERIE LOVESC CU FURIE TIMPANELE. RACHETELE PORNESC TĂRÂNDU-ȘI COZILE DE LUMINĂ, OBUZELE SE ÎNALȚĂ ȘI SE PRĂVĂLESC ÎN EXPLOZII PUTERNICE ASUPRA ȚINTILOR.

Acum exact o sută de ani, din tranșeele de la Mărăști, mii de soldați români cu privirile crunte, ținând strâns armele în mâini, se ridică și pornesc la atac, înfruntând mitralierele, obuzele și gloanțele inamice. Se vor prăvăli în tranșeele dușmane lovind cu baioneta, cu patul armelor, cu pumnii, cu ghearele și cu dinții. Mii dintre ei se vor prăbuși, dar alții vor trece mai departe lovind cu sete, punând pe fugă cel mai bun soldați din lume. La capătul eforturilor lor, după un an și jumătate, cei care vor fi rămași, vor fi realizat un vis secular: România Mare.

Dar încă mai era mult până atunci. După înfrângerea din campania anului 1916, România era retrasă în Moldova, îndurând mari lipsuri, dar nu era înclinată să își salveze statul și armata, chiar dacă granițele îi erau pătate în mare parte de armata rusă, doar Armata a II-a a generalului Alexandru Averescu era pe front. Armata I în refacere în interior și va fi mutată pe front în primăvara lui 1917. Greutățile au fost mari, e suficient să amintim iarna grea și de epidemia de tifos dintr-o Moldova suprapopulată cu armata română, rusă, raniți, bolnavi și refugiați. Dar refacerea armatei române, reorganizarea ei, instruirea și dotarea cu armament modern, datorată în mare parte Misiunii Militare Franceze conduse de generalul Henri Berthelot, își va arăta roadele. Astfel, la sfârșitul primăverii lui 1917, dotarea unei divizii române depășea cea a uneia similară turcă sau bulgară, chiar și a uneia austriece, apropiindu-se de dotarea unei divizii germane, astfel că românii puteau fi încrezători. Astfel întâmpina Comandamentul român perspectiva marilor confruntări ce se apropiau, cele decisive din vara lui 1917.

PLANURI OFENSIVE

Pentru 1917 Antanta avea planuri mari, conferința militară interaliată de la Chantilly din 2-3 noiembrie (15-16 stil nou) 1916 preconiza operațiuni ofensive decisive pe toate fronturile, toate coordonate armonios pentru a da Centralilor lovitura finală. Pe frontul de est, Antanta preconiza scoaterea din luptă a Bulgariei prin lovitură de la nord date de armatele româno-ruse și de la sud de Armata de Salonic, ori căderea Bulgariei se va produce după doi ani (vezi T&S nr 2 pag 21-22). Doleanțele Antantei nu se vor materializa în anul 1917, de fapt singura victorie clară și decisivă a Antantei pentru întreg anul 1917 va fi cea de la Mărăști, dar fără Mărăști și Oituz nici aceasta nu ar fi fost posibilă. Conferința de la Chantilly stabilea data începerii ofensivelor februarie 1917, dar a trebuit să fie amânată mereu, din diferite motive, cum ar fi cererea rușilor de a li se da timp să organizeze 60 de noi divizii, apoi revoluția burgheză rusă din februarie și detronarea țarului au amânat din nou data ofensivei pe frontul estic.

Inițial, pe frontul românesc, armatelor rusești li s-a stabilit rolul principal în vîltoarea ofensivă, Armata I li-a rezervându-i-se doar rolul de susținere a flancurilor rusești, acest lucru provocând reacții la nivelul comandanților români, inclusiv la comandantul Armatei a II-a, generalul Alexandru Averescu, care cerea un rol mai important pentru trupele române. În cursul primăverii, pe măsură disciplina în armata rusă se degrada continuu sub influența ideilor bolșevice, comandanții ruși deveneau mai nesiguri asupra capacității și voinței ofensive a trupelor de sub comanda lor, așa că au fost de acord să lase rolul principal în vîltoarea ofensivă celor două armate române. Comandamentul român decide prin Ordinul din 19 mai (1 iunie) 1917 ca ofensiva principală să fie luată de Armata I română în direcția Nămolosa, în timp ce armatele rusești (IX, IV, VI) și Armata a II-a română să dea ofensive locale pentru imobilizarea forțelor inamice din fața lor, împiedicându-le să trimită trupe în ajutor în sectorul destinat ruperii, la Nămolosa.

Generalul Averescu și-a exprimat părerea negativă asupra acestui plan la Consiliul de război din 30 mai/12 iunie condus de regele Ferdinand. Argumentele sale:

Ruperea frontului la Nămolosa ar conduce la conversiuni și anume Armata a VI-a rusă spre Dundre, iar Armata I română spre munți, creându-se două flancuri în aer expuse reacțiunii dușmane, copleșirea uneia din aceste armate s-ar traduce prin compromiterea celeilalte. De asemenea, acțiunea în câmpie ar duce la operațiuni de manevră și ar fi o greșală să ne credem superiori germanilor în manevră, dat fiind că aceștia au o experiență neîntrecută din acest punct de vedere, fiind în același timp mai bine încadrați și utilizați.

Concomitent, Averescu propune efortul ofensiv principal la Armata a II-a, unde este punctul de joncțiune a celor două armate dușmane (una în Ardeal și alta în Muntenia) arătând avantajele ce ar decurge din ruperea frontului inamic între Pasul Oituz și Măgura Odobesti:

Se creează posibilitatea unei conversiuni a forțelor noastre spre sud prin valea Zăbala, ceea ce ne-ar conduce în regiunea Râmnicu Sărat și s-ar întoarce astfel întreaga apărare de la sud de Măgura Odobesti. În ce privește dreapta inamică, și ea putea fi aruncată spre Kezdy Vasarhely (Târgu Seculesc), învăluind-o. Aripile învăluitoare ale atacului s-ar rezema pe partea neaccesibilă a munților, ușor de apărat și nefavorabilă unei concentrări mari inamice. După ruperea frontului, contramaneva inamică s-ar izbi de greutățile terenului care nu i-ar permite să facă față la timp manevrei noastre.

PLANUL DE CAMPAIE ROMÂN-O-RUS PENTRU VARA ANULUI 1917

EPOPEEA DE PE MUREȘ

col. (r) prof. univ. dr. Alesandru Duța

"La Oarba de Mureș, apele râului erau, fără exagerare, înroșite de sânge.
Un dureros adevăr și în niciun caz o metaforă."

OFENSIVA ARMATEI 4 ROMÂNIE

După actul de la 23 august 1944, trupele germane și maghiare au pornit imediat o ofensivă pentru cucerirea răsutului Ardealului, pentru a-și asigura obstacolul Carpaților care le-ar fi putut permite o rezistență îndelungată. Unitățile române au rezistat cu îndârjire în Banat și centrul Transilvaniei, ducând lupta de întârziere și blocând ofensiva, iar pe măsură noi unități române, urmate de cele sovietice, au intrat în dispozitiv, au trecut la contraofensivă. Astfel, unitățile române eliberează Sfântu-Gheorghe și Odorhei, înaintând spre Târgu Mureș, care este ocupat prin luptă la 28 septembrie 1944. Într-un timp, pe cursul Mureșului, are loc ceea ce s-a numit Epopeea de pe Mureș, iar dintr-o luptă crâncenă de pe acest aliniament, un nume a rămas înscris pentru totdeauna în mințile și inimile românilor prin tragismul și eroismul bătăliei pentru fiecare metru de pământ: Oarba de Mureș.

GORYUNOV S-45, 7.62MM - ARMATA SOVIETICĂ

La flancul stâng al Armatei 4, diviziile 20 infanterie-instrucție și 18 munte din epalonul întâi al Corpului 6 teritorial au trecut la atac (9 septembrie) cu lovitura principală pe direcția Aiud - Turda, reușind să ajungă pe Mureș, între Nogălac și Măglaș. Sprijinite de Brigada 6 Tancuri sovietică cele două mari unități au dus, a doua zi, lupte grele în zonele Dumbraiva și Bădeni, obligând inamicul să se retragă. La 13 septembrie, când tancurile sovietice au intrat în Turda, Divizia 7 infanterie-instrucție a ajuns pe Arieș, între Poiana și Oprizani, iar Divizia 18 Munte la Cornești. În timp ce Divizia 20 infanterie-instrucție a fost regăsită în zona Călbărași, Turda. În acest timp, Divizia 2 Munte a acționat pe valea Arieșului, ajungând (15 septembrie) pe aliniamentul Bunu, Făgetul Ierli, Ocotea, Ocolșet. În continuare a acționat în colaborare cu Divizia 91 infanterie sovietică. Lupte grele a dat Batalionul 5 Vânători de Munte (până la 12 septembrie când a fost înlocuit cu Batalionul 16 Vânători de Munte) la Lunca, Compania fixă regională „Arieș” la Vidolm, batalioanele 9 și 10 VM pe Valea Ierli (la Lunca Largă, Căcova Ierli, Bășoara). În momentul în care au ajuns pe linia de demarcație româno-ungară, impusă prin dictatul de la Viena din 30 august 1940 (27 septembrie), vânătorii de munte români au scos bombele cu lopește și patunile armelor. «Nu aceasta este granița noastră, puteau fi auzite strigătele dădărănite ale luptătorilor - rememora Atanase Măduț din Batalionul 5 vânători de munte. «Granița noastră este dincolo de Oarba. Acolo pe frontieră sunt adevăratele borne». Apoi, depășind cu entuziasm hotarul nedrept, ei au fost primiți sârbătorește, cu ghirlanda de flori și steaguri tricolore, de populația din Bicaci (23 km sud-vest de Oarba).

În urma luptelor desfășurate între 9 și 15 septembrie 1944, corpurile 6 armată, motomecanizat și 6 teritorial din componența Armatei 4 Române au ajuns cu forțele principale pe aliniamentul jalonat de râurile Mureș și Arieș, înconjurând de forțare nereușind în condițiile în care inamicul ocupa poziții puternice de rezistență la nord Mureș. În aceeași zonă, se afla și Armata 27 Sovietică, cu corpurile 104 și 35 armată, între Luduș și Bunu, și cu Corpul 33 armată intercalat în dispozitivul Armatei 4, cu două divizii la nord de Niraj, între Gălbăeni și Unghești, și pe Mureș, între Iernut și Cuci.

Modul în care sovieticii au înțeles să-și exercite actul de comandă a făcut ca, în pofida rezultatelor obținute pe câmpul de luptă, la nivelul comandamentelor române și sovietice să apară relații tensionate, misiunile de vedetă fiind stabilite de multe ori fără consultarea comandantilor români și fără a se ține seama de situația operativă sau de capacitățile combative ale marilor unități. În multe locuri s-a ajuns la suprapuneri de dispozitive și responsabilități, în timp ce comandantii de corpuri de armată și de divizii sovietice și-au subordonat diviziile române găsite în zonele lor de acțiune. Diferențe de vederi au apărut și în ceea ce privește direcțiile de acțiune ale Armatei 4, la 12 septembrie 1944, generalul S.G. Trofimenko, comandantul Armatei 27 Sovietice, ordonând ca aceasta să constituie (în zona Reghin, Sărmășag de Câmpie, Târgu Mureș), un „grup de pod” de valoare a două corpuri de armată, care să atace, în dimineața zilei de 14 septembrie, spre Bistrița pentru a intercepta căile de retragere ale forțelor germane care luptau în Carpații Orientali. Concomitent, a mai cerut

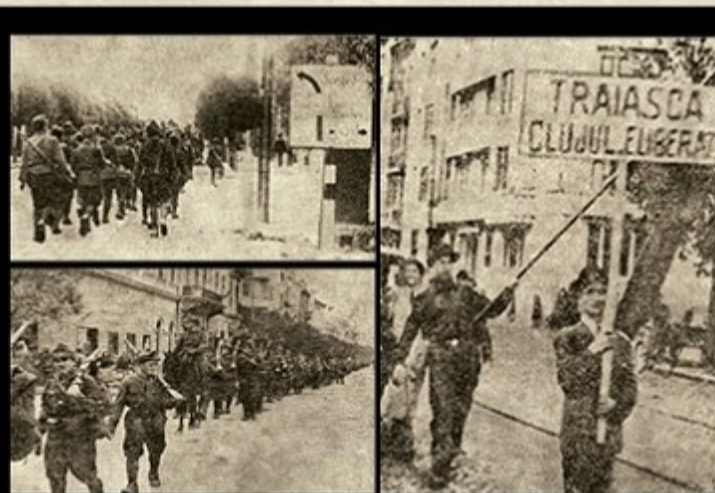
Corpului 6 teritorial să-și regroupeze diviziile în zona Turda de îndată ce ar fi fost depășite de trupele sovietice. Prin urmare, la 12 septembrie 1944, înainte ca posibilitățile ofensive ale forțelor inamice să se fi epuizat (a doua zi trupele germane și ungare au atacat puternic în Crișana și Banat), comandantul sovietic a schimbat direcția de acțiune a Armatei 4 Române, dirijând-o spre Bistrița și nu spre Cluj, așa cum era normal, cum dorea și aștepta de patru ani întreaga armată română. Retragerea Corpului 6 teritorial român în zona Turda, care era cel mai aproape de capitala istorică a Transilvaniei, releva intenția sovieticilor de a nu permite românilor să participe la eliberarea Clujului. Sesizând acest lucru, generalul Gheorghe Avramescu, comandantul Armatei 4, a cerut (13 septembrie) să se ia în considerare dorința guvernului și a Comandamentului superior român ca la operațiunile pentru cucerirea Clujului, Capitala ardăului românesc, să participe în prima linie, alături de trupele aliate ruse, și forțele românești.

Puternica ofensivă declanșată de inamic în partea de vest a României, concomitent cu consolidarea pozițiilor din centrul podgului

transilvan, a determinat Frontul 2 Ucrainean să pregătească o nouă operație strategică, în cadrul căreia lovitura principală urma să fie dată pe direcția generală Cluj - Debrețin. În cadrul realizării dispozitivului de luptă, Armata 27 sovietică a fost trecută la flancul stâng al Armatei 4 române, între Câmpia Turzii și Bunu, pentru a acționa pe direcția Turda - Cluj. Armata 4 Română și-a restrâns dispozitivul de luptă între Păsăreni (pe Niraj) și Luduș (pe Mureș) primind ordin (15 septembrie) să acționeze cu Corpul motomecanizat și Corpul 6 armată pe direcția Săulia - Dej. Și de această dată Clujul a rămas în afara fâșiei de acțiune a forțelor române.

La 17 septembrie, cele trei corpuri de armată de la centrul și flancul stâng al Armatei 4 au declanșat ofensiva pentru realizarea capetelor de pod la nord de Mureș și Arieș, la Sângeorgiu, Iernut - Sângeorgiu și Vișoara. Acțiunea a fost îngreunată de rezistența puternică opusă de către inamic pe pantele Dealului Sângeorgiu (în formă de amfiteatru, cu o deschidere de 5 km, la nord de Găluș și Iernut, cu terase și pante abrupte la 1 km de Mureș, străjuite de înălțimile cu cotele 463 și 495, cu tranșee, șanțuri de comunicații, adăposturi întărite, zeci de amplasamente pentru tancuri, mitraliere, puști-mitraliere, aruncătoare de mine etc.), transformat într-un puternic bastion de apărare fortificat de către Divizia 8 Cavalerie 55 germană. Pentru români, cucerirea dealului deschidea calea de acces spre nord-vest, pe direcția Luduș - Gherla, și posibilitatea manevrării flancului stâng al trupelor inamice care rezistau pe Niraj. În afara puternicului sistem generic de care dispunea pe Dealul Sângeorgiu, inamicul a adus continuu întăriri în zonă pe care le-a plasat în linia întâia (pe creastă) sau în linia a doua (în contrapantă) spre a le scoate de sub focul artileriei române, întăriri care au contrabatat de nenumărate ori și au controlat în permanență prin foc în crucea pantele pe care urcau trupele române, lipsite de sprijin de aviație, artilerie sau blindate. Ordinul Frontului 2 ucrainean de a se ataca frontal această poziție deținută de inamic a făcut ca luptele să fie extrem de grele.

Prin eforturi deosebite, regimentele 34 și 40 infanterie (din Divizia 9) au reușit să constituie un mic cap de pod la Vidrașu (17 septembrie), în timp ce unități ale Detașamentului motomecanizat și ale Diviziei 8 cavalerie-moto au brigat capetele de pod de la Iernut și de la nord de Cuci, ajungând la circa 400 de metri de creasta principală a Dealului Sângeorgiu, unde s-au angajat lupte pe viață și pe moarte. În pofida contraatacurilor executate de inamic, sprijinite deseori de către aviație, capul de pod de la Iernut a fost păstrat de către trupele române. Luând în calcul rezistența inamicului și pierderile enorme înregistrate de trupele române, generalul Gheorghe Avramescu a propus generalului S.G. Trofimenko (20 septembrie) mutarea efortului ofensiv al Armatei 4 pe direcția Ierli - Nazna și realizarea lui cu trupele de la flancurile interioare ale corpurilor de munte și 2 armată. Respingând această propunere, comandantul Armatei 27 Sovietice a cerut ca să se atace în continuare cu efortul principal între Dileu Nou și Iernut, pe direcția Sângeorgiu - Prata, concomitent cu executarea unei lovituri secundare pe direcția Band - Pogăncuș (la flancul drept). Armata 7 de gardă (de la flancul drept) urma să atace pe direcția Reghin - Beclean, iar Armata 27 pe direcția Turda - Cluj.

ARMATA ROMÂNĂ ELIBERÂND ORĂȘUL CLUJ NAPOCA

VLAHII CARE AU ÎNFRUNTAT BIZANȚUL (1066)

de Cristian MAREȘ

Continuăm seria articolelor dedicate bătăliilor necunoscute din istoria românilor cu un episod uitat, petrecut acum mai bine de 950 de ani, tocmai în secolul XI, mai precis la 1066, fiind vorba de marea răscoală a vlahilor din Pind, în peninsula Balcanică, împotriva imperiului bizantin. Esențial este faptul că această răscoală românească este în același an în care, în vestul Europei, în Anglia, se desfășura bătălia de Hastings, prin care William Cuceritorul va schimba istoria Angliei. Pentru noi e important că, după documente, avem și numele câtorva căpetenii ale vlahilor răsculați, poate primele nume de conducători militari ai românilor din evul mediu.

Printre primele mențiuni ale românilor din imperiul bizantin se află o notă de la mănăstirea Castamonitu de la muntele Athos care spune așa: *În zilele împăraților luptători împotriva icoanelor, neamurile din ținuturile de lângă Dunăre au găsit o epocă de anarhie, deoarece împărații cei nelegiuți ai romeilor duceau războaie contra sfințelor icoane. Atunci vlahorinini și sagudatii au cucerit Bulgaria, s-au întins câte puțin în diferite părți, au pus mâna pe Macedonia și, în sfârșit, au pătruns în sfântul Munte împreună cu toți pruncii și femeile lor, deoarece nu se afla nimeni să le stea împotrivă și să-i înfrunte cu război. Datarea poate fi făcută cu ușurință în timpul iconoclasmului, lupta împăraților bizantini împotriva reprezentării icoanelor (între anii 726 și 843), deci undeva în secolele VIII-IX. Vlahorinini sunt ușor de identificat ca și vlahii din zona râului Rinchos, ce se varsă în golful Rendina, la nord-est de peninsula Calcidică. Sagudatii sunt și ei vlahi, numirea lor venind de la latinul sagum (manta de lână, glugă), ei fiind purtători de glugă, așa cum poartă vlahii glugile și mantalele de lână și astăzi, ne referim la ciobanii ce înfruntă intemperiiile vremii. Doar din acest text putem concluziona că acești vlahi aveau o organizare militară, din moment ce au reușit să cucerească un vast spațiu, iar cronicarul deplânge că din cauza anarhiei din imperiu nu pot fi învinși în război. Mai târziu, aflăm de uciderea unuia din fiii comitelui Șisman al Bulgariei, respectiv David, de niste vlahi călători, între Castoria și Prespa, la locul numit Stejarii Frumoși. Cei patru fii ai lui Șisman se ridicaseră după moartea*

împăratului Tzimiskes (976) împotriva noului împărat Vasile al II-lea. Cel mai tânăr, Samuil, viitorul țar, ocupa tronul din Ohrida, Moise a căzut la înconjurarea orașului Seres, Aron a fost ucis de Samuil fiindcă ținea la bizantini și ar fi vrut scaunul său, iar al patrulea, David, a murit ucis de vlahi, după cum am menționat. Având în vedere întinderea populației vlahice și relațiile lor cu bulgarii, putem doar specula mobilul și motivele. Știm despre vlahii ce trăiau în munții Pindului și alte părți muntoase, coborând la câmpie au intrat în legături de cooperare și apoi colaborare cu bulgarii, ajungând să lupte împreună, dar în această revistă ne referim la istoria militară, așa că lunga listă a dovezilor existenței și raporturilor vlahilor cu bulgarii, grecii și bizantinii, relevată de istorici, le lăsam pentru alte lucrări.

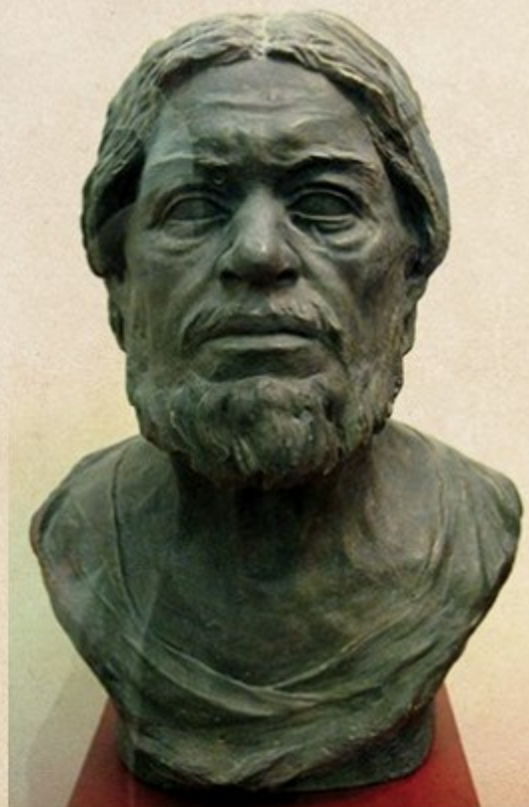

BIZANȚUL ÎN ANUL 1000

Relatiile cronicarilor bizantini despre vlahi în această perioadă sunt suficiente ca să ne facem o idee, iar ulterior aceste notificări se vor înmulți, după ce vlahii își vor face cunoscută puterea, devenind un element de care va trebui să se țină seama, culminând cu revolta din 1185 care va duce la crearea unui imperiu al lor sub conducerea Asăneștilor, dar în partea de vest a peninsulei balcanice. Să ne facem o idee, iar ulterior aceste notificări se vor înmulți, după ce vlahii își vor face cunoscută puterea, devenind un element de care va trebui să se țină seama, culminând cu revolta din 1185 care va duce la crearea unui imperiu al lor sub conducerea Asăneștilor, dar în partea de vest a peninsulei balcanice.

NICULITEȘTI, VLAHII CE AU ZGUDUIT IMPERIUL

Cert este că la 980 îl găsim pe vlahul Nicolită, care după multe ostenele în slujba imperiului, ca și domesticatul excubiților, din cauză că Petru, fiu de frate al împăratului german, a venit și a fost făcut de împărat spătar, domestic al excubiților Eladei, împăratul Vasile al II-lea (976-1025) îi dă lui Nicolită domnia peste vlahii din Elada și postul de strateg, chiar acest Petru fiind sub comanda sa. Știm că postul său important inițial îi fusese dat de tatăl lui Vasile al II-lea, împăratul Roman al II-lea (959-963). De aici este clar că vlahii sunt o populație distinctă, importantă, bine organizată, care trebuiau să fie sub conducerea unuia de-al lor, credincios împăratului. Dar la scurt timp prefectura din Larisa trece în stăpânirea lui Kekavmenos, nu știm motivele, dar le putem deduce, deoarece între 980 și 986 țarul bulgar Samuil face dese incursiuni militare în Elada și caută să-și extindă dominația până în Peloponez. Nicolită nu mai inspira încredere, poate din cauza relațiilor sale cu bulgarii, implicit a vlahilor cu bulgarii, mai ales că la 986 țarul Samuil ocupă cetatea Larisa (considerată imposibil de cucerit) prin foamete, din cauza incompetenței strategului ce îi luase între timp locul lui Kekavmenos. Samuil ia în sclavie și strămută întreaga populație a orașului, cruțând doar familia Nicoliteștilor pe care o ia cu el pentru scopurile sale, motiv în plus pentru a trezi suspiciunile împăratului. Din acest fapt, deducem o posibilă înțelegere între Nicolită și Samuil, implicit între vlahi și bulgari, ambele popoare fiind profund nemulumite de împilarea fiscală a imperiului bizantin încă de multă vreme. Nu știm ce s-a întâmplat mai departe cu acest prim Nicolită.

ȚARUL SAMUIL AL BULGARIEI

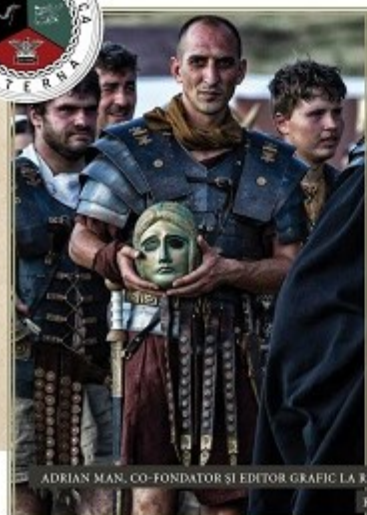
La 1001 (sau 1003, după alte surse) îl găsim pe fiul acestuia, pe nume tot Nicolită, pus în fruntea garnizoanei din Servia, cel mai important punct de întărire la hotarele dintre Macedonia și Tesalia. Împăratul Vasile al II-lea, în campania sa contra bulgarilor lui Samuil, după cucerirea Veriei se îndreaptă cu ostirea contra Serbiei apărată de Nicolită al doilea, fiul. Cetatea e înconjurată și supusă asediului. După o rezistență eroică, Nicolită cedează în fața numărului și se predă, împreună cu întreaga garnizoană, dintre care în mod sigur un mare număr sunt vlahi de ai săi. Împăratul îl iartă, nu îl pedepsește și îl trimite la Constantinopol unde primește un rang nobiliar. Scapă de aici și fuge la țarul Samuil, cu care vine și impresară Servia ocupată de bizantini. Împăratul își îndreaptă întreaga ostire pe valea Bistriței să scape cetatea, Samuil și Nicolită ridică asediul și se retrag, dar Nicolită este prins într-o cursă și dus în lanțuri în fața împăratului care îl trimite la închisoare la Constantinopol.

PRIMUL IMPERIU BULGAR (976-1018)

TERRA DACICA AETERNA

CU TDA LA 3 FESTIVALURI DE RECONSTITUIRE ISTORICĂ

de Adrian MAN

ADRIAN MAN, CO-FONDATOR ȘI EDITOR GRAFIC LA REVISTA T&S. DACFEST 2017

FOTO © FLAVIAN SĂVESCU

La invitația colegului de redacție, Andrei Pogăciaș, vice-președinte a Asociației Terra Dacica Aeterna (despre care am scris în T&S nr.02), am avut privilegiul și bucuria să particip la trei dintre festivalurile de reconstituire istorică ale anului trecut, cu dacii și romanii din gruparea TDA. Spun, spre bucuria mea, pentru că am participat nu de pe margine, privind festivalul din rândurile și perspectiva spectatorilor, ci înrolat și instruit ca legionar roman și angajat în confruntarea dintre cele două tabere rivale, în scenarii și manevre militare ce evocă cu acuratețe o filă din istoria noastră de mai bine de 2000 de ani.

FRĂȚIA LUPILOR

Ed.I / 1-2 Iulie 2017 / Costești, jud. Hunedoara

Situată la 13 kilometri de Sarmizegetusa, localitatea Costești a fost timp de două zile gazda Festivalului "Frăția Lupilor", aflat la prima ediție, în organizarea Asociației Culturale Valea Dacilor, în parteneriat cu Primăria și Consiliul Local Orăștioara de Sus și Terra Dacica Aeterna.

Organizatorii și-au dorit să cuprindă cât mai mult din înțelepciunile strămoșilor noștri, organizând ateliere de fierărie, ceramică, lemn, demonstrații militare, lupte cu gladiatori, iar pentru copii diferite concursuri în aer liber. Pe lângă atelierele civile și militare, atracția principală a festivalurilor de reconstituire istorică au fost bătăliile între daci și romani.

Cu un echipament de peste 20 de kilograme, sub un soare arzător și în încurajările și aclamațiile publicului strâns la festival, am primit pentru prima oară botezul armelor. Chiar dacă confruntările se desfășurau după un scenariu bine stabilit și loviturile de arme ale oponentilor se dădeau controlat, totuși senzația încheșturii, sunetul fierului lovit, scuturile răsunând îmbufnat, falxurile dacice și sulitele romane fluturând deasupra colțurilor, privirile și urletele combatanților întrec orice scenariu imaginat.

Aveam senzația că trăiam pentru moment transpus în pielea strămoșilor

DUPĂ PRIMA MEA LUPĂ. FOTO © IOANA KRISZ RUSU

noștri, luptând, parând și străpungând, urlând ca un animal încolțit... și acum îmi aduc aminte cum, un topor și o sabie dacică s-au izbit de scutul meu într-un scîncet tăios, un cosor încerca să-mi măture picioarele, m-am desprins din rîndul meu să mă fereșc dar, fatalitate, am fost încolțit și "străpuns" de o altă sabie venită din lateral. Am căzut la pămînt, în zgomotul armurii lorice segmentate, de legionar roman, și am rămas "răd viață" pînă în momentul terminării confruntării și scenariului, laolaltă cu alți soldați căzuți din ambele armate de daci și romani.

MAREA CONFRUNTARE. FOTO © AROUND THE WORLD MEDIA

DACFEST 2017. TABĂRA ROMANĂ. FOTO © FLAVIAN SĂVESCU

DACFEST 2017

Ed.VIII / 28-30 Iulie 2017 / Măgura Uroaiului, jud. Hunedoara

Pe platoul de la Măgura Uroaiului, aflat lângă localitatea Simeria, s-a desfășurat festivalul "DacFest - Sub semnul Lupului 2017". Festivalul a fost organizat de Terra Dacica Aeterna și invitații lor: Asociația Culturală pentru Istorie Vie Alba Iulia, Asociația Culturală Geto-Dacii din Moldova, Asociația Historia Renescita - Grupul Geto-Dacii sudcarpatici și Legio II Italica din Bulgaria. Au sprijinit organizarea DacFest - Sub semnul Lupului 2017: Consiliul Județean Hunedoara, Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, Primăria orașului Simeria și Centrul Cultural și de Creație Simeria.

Timp de 3 zile pe Măgura Uroaiului, cunoscut și sub numele de „Cușma dacilor”, datorită formei aparte a dealului, festivalul DacFest 2017 a fost ceva cu totul special și de neîmăginit, ca dovadă acesta devenind cel mai important din țară în evocarea perioadei confruntărilor daco-romane. De altfel și datorită numărului mare de grupări de reenactment venite din toate zonele țării, parcă totuși părea desprins dintr-un scenariu al unui film istoric de amploare. A fost ireal să mă aflu în acele zile în mijlocul unui asemenea eveniment magnific, înconjurat de persoane întrușipind daci și romani, dormind în corturile din tabără, participând la diferite ritualuri antice, civile și militare, chiar asistând din public la adevărate spectacole de lupte între gladiatori și multe altele. Iar copiii, se citea bucuria pe chipurile lor!

Înainte de confruntările dintre taberele dacice și romane, devenite atracția principală a acestor festivaluri, am participat la instrucții: cum să ținăm spada scurtă romană, denumită gladius, și cum să ne apărăm și atacăm cu scutul înalt de mai bine de un metru, să luptăm în formație și să ne coordonăm apărarea și atacurile ca un singur organism - legiunea romană. Am petrecut ore de instrucție sub un soare nemilos și cu echipament complet de luptă, executând toți ca unul ordinele date de centurion în limba latină și reușind să deșindem la perfecție câteva din manevrele militare ce au adus faima legiunilor romane, cum ar fi cuneus, testudo, orbus. Totodată am participat și la parada costumelor antice în orașul Simeria, aflat la poalele „Cușmei dacilor”, printr-un marș a peste 200 daci și romani, îmbrăcați în costume și purtând în mâini torțe aprinse. Concerte de muzică pop, rock și rhythm&blues au închis fiecare seară a festivalului, astfel că pe scena amplasată pe platou au urcat trupele Ashena, Quams și Nightlosers, culminând la sfîrșit cu concertul legendarei formații Phoenix, condusă de Nicu Covaci.

TRANSYLVANIA HISTORY DAYS

Ed.IV / 18-20 August 2017 / Cluj Napoca

Aflat la cea de-a patra ediție, festivalul Transylvania History Days a marcat împlinirea a 1900 de ani la moartea împăratului Traian. Astfel, pentru câteva zile, Parcul La Butuci de pe Malul Someșului a fost vizitat de numeroși oameni, veniți la fața locului să asiste la demonstrații de lupte cu gladiatori, diversele ateliere și ritualuri antice consacrate, pînă la momentul culminant al festivalurilor. Celebrele scenarii de luptă între daci și romani, devenite atît de verosimile după ani de practică și devotament pentru acuratețe și adevăr istoric, toate acestea în regia trupelor de reenactment Terra Dacica Aeterna, Virtus Antiqua, Școala de gladiatori Ursus Ludus din Cluj-Napoca, Garda Apulum și Școala de gladiatori Ludus Apulensis din Alba-Iulia.

La acest festival, pentru mine al treilea la care am participat, deja eram considerat un veritabil veteran a Legiunii a V-a Macedonica, tabăra militară romană din cadrul asociației Terra Dacica Aeterna. Cunoșteam de-acum bine ordinele primite în latină de la centurion și executam fără poticniri comenzile militare. Cu această ocazie am avut parte și de două confruntări individuale. Una dintre ele

DACFEST 2017. TABĂRA DACICĂ. FOTO © FLAVIAN SĂVESCU

ANDREI POGĂCIAȘ, REDACTOR LA REVISTA T&S ȘI VICE-PREȘEDINTE AL ASOCIAȚIEI TDA. DACFEST 2017

FOTO © FLAVIAN SĂVESCU